

Handläggare
Anders Hallberg
08-508 264 01

Verkställbarhet av beslut om lov (SOU 2018:86). Svar på remiss

Exploateringskontoret får som yttrande anföra följande.

Johan Castwall
Förvaltningschef

Sammanfattning

Regeringen beslutade i januari 2017 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag på hur översiktsplaneringen kan utvecklas för att underlätta efterföljande planering. Juli 2018 beslutade regeringen att utöka uppdraget till att även omfatta frågan om hur verkställbarhet av bygglov, rivningslov och marklov kan regleras för att på bästa sätt tillgodose behovet av effektivitet i byggprocessen samtidigt som ett ändamålsenligt skydd för bland annat natur- och kulturvärden uppnås.

I utredningen föreslås beslut om att ge bygglov, rivningslov eller marklov gälla omedelbart, även om det inte har fått laga kraft. För att faktiskt påbörja den beviljade åtgärden, vilket vanligtvis förknippas med verkställbarhet, ska det även i fortsättningen krävas ett startbesked. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

Bakgrund

Regeringen beslutade i januari 2017 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag på hur

Exploateringskontoret
Administrativa avdelningen

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 264 01
Växel 08-508 276 00
anders.hallberg@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

översiktsplaneringen kan utvecklas för att underlätta efterföljande planering. Juli 2018 beslutade regeringen att utöka uppdraget till att även omfatta frågan om hur verkställbarhet av bygglov, rivningslov och marklov kan regleras för att på bästa sätt tillgodose behovet av effektivitet i byggprocessen samtidigt som ett ändamålsenligt skydd för bland annat natur- och kulturvärden uppnås.

Utredningen ska även se över angränsande bestämmelser och föreslå de författningsändringar som behövs för att göra regleringen mer överskådlig.

Termen verkställbarhet handlar om när ett förvaltningsbeslut börjar gälla. Enligt förvaltningslagen är huvudregeln att ett beslut måste få laga kraft innan det får verkställas. Syftet är att grannar med flera ska kunna överklaga och framställa ett yrkande om inhibition av beslutet, innan detta får genomföras. Därigenom kan skador på natur- och kulturvärden undvikas, om byggaktören påbörjar åtgärden innan beslutet om lov har fått laga kraft.

I utredningen föreslås beslut om att ge bygglov, rivningslov eller marklov gälla omedelbart, även om det inte har fått laga kraft. Ökad effektivitet i byggprocessen bör enligt utredningen vara avgörande för om det är motiverat med avsteg från huvudregeln i förvaltningslagen att ett beslut får verkställas när det har fått laga kraft. Det finns ett betydande allmänt intresse av effektivitet i byggprocessen, särskilt i fråga om byggande av bostäder och samhällsnyttig infrastruktur. Det allmännas intresse av effektivitet i byggprocessen bör främst vägas mot enskildas intresse av en rättssäker överklagandeprocess.

För byggaktören skulle den ekonomiska risken minska, om lovbeslutet gäller omedelbart, vilket i sin tur skulle leda till att bland annat fler bostäder och mer samhällsnyttig infrastruktur kunde färdigställas snabbare.

Skyddet för natur- och kulturvärden beror enligt utredningen endast marginellt på vilket sätt att reglera verkställbarhet av beslut om lov som väljs. Därför har möjligheten att åstadkomma ett sådant skydd en begränsad betydelse för vilket sätt att reglera verkställbarhet av beslut om lov som är bäst.

För att faktiskt påbörja den beviljade åtgärden, vilket vanligtvis förknippas med verkställbarhet, ska det även i fortsättningen krävas ett startbesked. För att säkerställa att sökanden förstår

innebörden av ett lämnat startbesked anser utredningen att PBL bör innehålla krav på att det ska framgå av ett beslut om lov att det sker på egen risk, om byggaktören påbörjar den sökta åtgärden innan lovet har fått laga kraft, även om byggnadsnämnden har gett ett startbesked.

Det bör enligt utredningen förtydligas att byggnadsnämnden även får utfärda ett rättelseföreläggande, när det har vidtagits en åtgärd med stöd av ett bygglov, rivningslov eller marklov, om lovet har ändrats eller upphävts genom ett beslut eller en dom som har fått laga kraft.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

Ärendets beredning

Exploateringskontoret har fått ärendet på remiss för yttrande senast den 14 februari. Nämndbehandling medges inte inom angiven remisstid. Exploateringskontoret lämnar därför som remissvar detta kontorsyttrande vilket även kommer att anmälas till exploateringsnämnden den 7 mars 2019.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret har i sak inga invändningar mot de förslag som utredningen föreslår. De föreslagna ändringarna förväntas ha en begränsad påverkan på exploateringsnämndens ordinarie verksamhet.

Exploateringskontoret ser positivt på förslag som på eller annat sätt leder till en ökad effektivitet i byggprocessen utan att göra avkall på enskildas intresse av rättssäkerhet. Hur de föreslagna ändringarna skulle leda till att avsevärt fler bostäder och mer samhällsnyttig infrastruktur färdigställs snabbare har dock kontoret svårt att se.

Slut

Bilagor

1. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2018/12/sou-201886/>